

Eleverne ind paa at tale de fremmede Sprog, et Maal, som Skolen dog kun i en meget begrænset Grad kan naa, og i Regelen kun ved at opgive noget af det, der er vigtigere og mere uddannende. Ved Omtalen af de nyere Sprog fremhæves „Sprogfærdighed“ stærkt over for „noget Indblik i“ vedkommende Sprogs Litteratur, medens det i den forrige Plan pædagogisk rigtigere hed, at Sprogfærdigheden især skulde tilstræbes med det Formaal, at Disciplene kunne læse Sproget med Lethed. Med det Antal Timer, der er tillagt Tysk og Engelsk i Mellemlklasserne, vil det vistnok være baade opnaaeligt og nyttigt at øve Disciplene i at forstaa kortere talte Sætninger i det fremmede Sprog. Naar det derimod foreskrives, at den sproglige Eksamination ved Afgangsprøven helt eller delvis skal foregaa paa det fremmede Sprog, betvivler jeg, at dette nogen Sinde vil blive til andet end en Dressur, hvor Prøvens reale Indhold vil træde ganske i Baggrunden for den Anstrengelse, det vil koste Eksaminanden, undertiden ogsaa Eksaminator, at vogte paa det nogenlunde korrekte sproglige Udtryk. Mærkeligt er det for Resten, at man trods den forøgede Vægt, der lægges paa Sprogfærdigheden, har ment at maatte opgive den Fordring, der i alt Fald for Tyskens Vedkommende nu stilles som Prøve i et ulæst *poetisk* Stykke.

Rent forkasteligt maa jeg finde, at det ved Prøven oplæste Stykke (dog vel kun i Hovedsproget?) herefter blot undtagelsesvis skal oversættes: Dette vil med andre Ord sige, at uagtet der tales om et vist Antal til Eksamination opgivne Sider, vil den statariske Læsning i de øverste Klasser i en vis Forstand blive forandret til kursorisk. Nu kan vistnok ingen mere end jeg være overbevist om den store Betydning, en endogsaa meget udbredt kursorisk Læsning har for Tilegnelsen af et fremmed Sprog, men vel at mærke først, naar Sprogets Former og Elementer sidde urokkelig fast. At denne Fasthed med Hensyn til Køn, Tal og Kasus, Tider og Maader, ikke er naaet i IV Klasse og ved Forberedelseseksamen, viser sig imidlertid tydeligt nok hvert Aar. Gennem en blot Spørgsmaalsprøve, der dog ikke maa være „nogen egentlig Eksamination i Grammatik“, og oven i Købet skal foregaa paa det fremmede Sprog, vil man kun højst ufuldkomment kunne sikre sig, at den alt erhvervede Kundskab er bevaret, end sige forøget, ved Afgangsprøven, og da Oversættelsesøvelser naturligvis ogsaa i den daglige Undervisning ville komme til at spille en ringere Rolle i Overklasserne ved Siden af Taleøvelser og Kommentering af Litteraturværker, ville Disciplene uvilkaarlig vænnes til at lade det være nok, naar de omtrentlig fatte Meningen af det læste, uden at klare sig den grammatiske Sammenhæng og den nøjagtige Ordbetydning, o: nøjes med kursorisk Læsning. Følgen vil blive en Løshed og Overfladiskhed i Tilegnelsen, som let vil udviske Forskellen mellem den højere Skoleundervisning og Bonne- eller Parleurmethode, ikke at tale om, at den Øvelse i Modersmaalet, som skulde være et betydningsfuldt Biprodukt af enhver Skoletime, ikke mindst Sprogtimerne, for en væsentlig Del vil gaa tabt.

I det hele maa jeg finde den nye Plan alt for stærkt præget paa den ene Side af den overvejende blot lingvistiske Opfattelse af nyeuropæisk Filologi, som i vore Dage er bleven almindelig, paa den anden Side af Lempelse efter de uopfyldelige Fordringer, som et stort, pædagogisk ukyndigt Publikum er tilbøjeligt til at stille til direkte praktiske Resultater af Skoleundervisningen i moderne Sprog.

II.

Hvad Modersmaalet angaar, saa forlanges der ikke mere læst nogen særlig Periode i Litteraturhistorie, et Krav, som heller aldrig har faaet nogen Betydning og meget vel kan opgives. Endvidere ere Fordringerne i Oldnordisk indskrænkede saaledes, at Sproget nu nærmest optræder som Hjælpesprog til Sproghistorien, der dog næppe vil kunne eller burde foredrages med saadan videnskabelig Grundighed, at det til Støtte for den er nødvendigt at lære et helt nyt Sprog. Som et saadant maa Oldnordisk nemlig i alle Tilfælde indøves, og Lettelsen ved, at der er slaaet $\frac{2}{3}$ af paa det forlangte Pensum, vil derfor næppe blive saa stor, som det kunde se ud; i alt Fald vil den være mere end opvejet ved det nyt tilkommende Pensum Sproghistorie og Gammeldansk. — At Prøven i Litteraturhistorie knyttes nærmere til de opgivne Litteraturværker, er en gavnlig Forskrift, hvis Gennemførelse ogsaa hidtil har været tilstræbt, skønt den ikke udtrykkelig var formuleret. Men for at den skal faa nogen